

AMṐSU

Amṓsu wi, u s̄awa yaa sabenun kparo. Yaa sabe niya u kparamṓ Yinni Gusunṓ u ka n̄n soka u ka bwese ni nu ka Isireliba sikerene s̄ siri bi Yinni Gusunṓ u koo nu kua. Amṓsun waati ye sṓṓ, Isireliba ba dukia mṓwa too, adama ben w̄asinaa ka Gusunṓ ya biru wura. Baa me ba s̄aru neni, ben ḡoru ga ñ w̄a te sṓṓ. Ba ñ s̄arobu nṓrimṓ. Ba bw̄εbw̄εbu gem biramṓ. Ba tṓmbu taki dimṓ tenkurun swaa sṓṓ.

N *deema* saa ye sṓṓ, Asirigiba dam mṓ. Amṓsu u Isireliba yaayasiamṓ wooda ye Yinni Gusunṓ u Mṓwisi w̄ ben s̄ ka nge me u bu yarama saa Egibitin di. Yen s̄, b̄a kun Gusunṓ s̄amṓ ka gem, mem nṓbu sarira ba m̄. U maa bu s̄ṓmṓ ma Yinni Gusunṓn siribu wee be sṓṓ.

Amṓsu u s̄awa Isireliban bwese kera w̄kura yiru yen sṓmṓ d̄ako wi Gusunṓ u bu ḡoria Asirigibu bu sere bu yoru mwa bu ka doona.

Tire ten kpunaa

1. **Yinni Gusunṓ** u koo win tṓmbu ka bwese tukunu siri, wiru 1n di sere wiru 2.
2. **Isireliban** toranu ka kirṓ ye Yinni Gusunṓ u bu kua, wiru 3n di sere wiru 6.
3. **K̄asinu** nṓbu, wiru 7n di sere wiru 9:10.
4. **Yinni Gusunṓ** u koo maa Isireliba seeya, wiru 9:11-15.

¹ Amṓsu u s̄awa ȳa kparo Tekoaṓ. Wiya Yinni Gusunṓ u ka gari kua Isireliban s̄, n kua w̄ṓ yiru tem mu sere ȳira. Saa ye sṓṓ, Osiasiwa u bandu dii Yudaṓ, ma Yeroboamu, Yoasin bii u maa bandu dii Isireliṓ. ² Amṓsu u n̄ε,

Yinni Gusunṓn nṓ ga nṓramṓ Siṓnin guurṓ Yerusalemṓ.

Yakasu maa sari kpara yenṓ,

ma guu te ba m̀ Kaameli, ten wii kpiira gbera.

Yinni Gusunɔ

u koo Sirigibu sɛɛyasia

³ Nɛ, Yinni Gusunɔ na nɛɛ,
Damasigibun toranu nu kpɛ̃a.

Yen s̃ɔ, na ñ nɛn himba gɔsiamɔ.

Domi ba Galadigibu taaka ba munka.

⁴ Tɛ̃, kon de d̃ɔ̃ u na u sina boko Hasaelin yenu wɔri,
kpa u Beni Hadadin sina kpaaru di mam mam.

⁵ Kon ben wuu Damasın gb̃ararun gamboba k̃suku,
kpa n Bikati Afenin t̃ambu kpeerasia.

Kpa n Bɛti Edenin sunɔ go.

Kpa n de bu Sirigibu yoru mwɛeri bu ka da Kirio.

Nɛ, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

Yinni Gusunɔ

u koo Filisitiba sɛɛyasia

⁶ Nɛ, Yinni Gusunɔ na nɛɛ,
Filisitiban toranu nu kpɛ̃a.

Yen s̃ɔ, na ñ nɛn himba gɔsiamɔ.

Domi ba Isireli dabi dabinu yoru mwɛera

ba Edɔmuba ñomu beria.

⁷ Mɛya kon de bu ben wuu Gasa d̃ɔ̃ s̃oku,
kpa u yen dii geenu di.

⁸ Kon Asidɔdun t̃ambu ka Asikalonin sunɔ kpeerasia.

Kon Ekoronigibu wɔri.

Kpa Filisiti be ba tie mi kpuro bu kam ko.

Nɛ, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

Yinni Gusunɔ

u koo Fenisiba sɛɛyasia

⁹ Nɛ, Yinni Gusunɔ na nɛɛ,
Fenisiban toranu nu kpɛ̃a.

Yen s̃ɔ, na ñ nɛn himba gɔsiamɔ.

Domi ba Isireli dabi dabinu yoru mwɛera
 ba Edɔmuba nɔmu bɛria.
 Ba ñ ben arukawani yibie ye ba raa ka bu bɔkua.
¹⁰ Yen sɔ̄, kon de bu ben wuu Tiri dɔ̄ɔ sɔku,
 kpa u yen dii geenu di.

Yinni Gusunɔ

u koo Edɔmuba sɛɛyasia

¹¹ Nɛ, Yinni Gusunɔ na nɛɛ,
 Edɔmuban toranu nu kpɛ̄a.
 Yen sɔ̄, na ñ nen himba gɔsiamɔ.
 Domi ba ben mɛro bisibu Isireliba naa swii ka takobi.
 Ba ñ bu wɔnwɔndu kue.
 Ben mɔru kun maa sure.
 Ma ba ka bu wɛrɛru sãa dim dim saa kpuro.
¹² Yen sɔ̄, kon de bu ben wuu Tema dɔ̄ɔ sɔku
 kpa u Botisiran dii geenu di.

Yinni Gusunɔ

u koo Amɔniba sɛɛyasia

¹³ Nɛ, Yinni Gusunɔ na nɛɛ,
 Amɔniban toranu nu kpɛ̄a.
 Yen sɔ̄, na ñ nen himba gɔsiamɔ.
 Domi ba gurigibun nukunu besuka Galadiɔ,
 saa ye ba Galadigii ben tem mwaamɔ
 begim mu ka yasian sɔ̄.
¹⁴ Yen sɔ̄, kon de bu ben wuu Raba tabu wɔri bu ye dɔ̄ɔ
 sɔku,
 kpa u yen dii geenu di mam mam.
 Saa ye sɔ̄, tabun wurenu koo nɔra nge woo bɔkɔ.
¹⁵ Kpa bu ben sina boko ka win tabu sinambu yoru
 mwɛeri.
 Nɛ, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

Yinni Gusunɔ

u koo Mɔabuba sɛɛyasia

2

¹ Nε, Yinni Gusunə na nεε,
Məabuban toranu nu kpɛ̃a.
Yen sɔ̃, na ɛ̃ nɛn himba ɔ̃siamə.
Domi ba Edəmun sina bokon kukunu dɔ̃ɔ̃ meni nu kua
torom.

² Yen sɔ̃, kon de bu Məabuban tem dɔ̃ɔ̃ meni
kpa u ben wuu Keriõtun dii geenu di mam mam.
Kpa Məabu be, bu kam ko tabu gberə,
sanam mε tabu swīa ba kəbi soomə, ba kuuki mɔ̃.

³ Kon ben sina boko ka win tabu sinambu kpuro kpeerasia.
Nε, Yinni Gusunəwa na yeni gerua.

Yinni Gusunə

u koo *Yudaba* sεɛyasia

⁴ Nε, Yinni Gusunə na nεε,
Yudaban toranu nu kpɛ̃a.
Yen sɔ̃, na ɛ̃ nɛn himba ɔ̃siamə.
Domi ba nɛn woodaba yina.
Ba ɛ̃ ye mɛm nɔ̃wε.

Ma ba b̃unun weesu swīi, ni ben baababa ba raa swīi.
Ma nu dera ba ɔ̃era nɛn swaan di.

⁵ Yen sɔ̃, kon de bu ben tem dɔ̃ɔ̃ meni.
Kpa u ben wuu Yerusalemun dii geenu di mam mam.

Yinni Gusunə

u koo *Isireliba* sεɛyasia

⁶ Nε, Yinni Gusunə na nεε,
bεε Isireliba, bεen toranu nu kpɛ̃a.
Yen sɔ̃, na ɛ̃ nɛn himba ɔ̃siamə.
Domi i gemgibu d̃ara i ka bεen dibu wa i mwa.
Ma i ka s̃arobu baranun gobi k̃osinamə.

⁷ I ra n kīwa i w̃ñw̃ndobu taare
kpa ba n wiru tua s̃a nuku sankiranun sɔ̃.
Kpa i n bw̃ɛbw̃ɛbu dam d̃oremə.
Bii ka baa ba ka kurə turo mɛnnamə.

Nge meya i ka ne, Yinni Gusunon yi si deeraru sankumo.

⁸ I ra n kpī kpī been būnun nuunō
yānu wōllō ni i tōruba mwa,
kpa i n tam nōrumō me i yokuma.

⁹ Ka me, na Amoreba kam koosia mam mam been sō,
be, be ba gunu nge dāa ye ba mō seduru.
Ma ba dam mō nge dāa damgia.

¹⁰ Meya na bee yarama Egibitin tem di.
Ma na bee kpara gbaburō wōō weeru
n ka bee Amore ben tem wē.

¹¹ Na sōmōbu seeya been bibu sōō.
Ma na gabu gōsa nen sō been aluwaasiba sōō,
ma ba man tii wē ba bōrua bu ku tam nō.
Bee Isireliba geema? Nge weesa.

Ne, Yinni Gusunōwa na yeni bikiamō.
¹² I dera be na gōsa mi, ba tam nōra.
Ma i nen sōmōbu wooda wē i nee,
bu ku maa tōmbu nen gari sō.

¹³ Wee tē, kon bee munku muku muku
nge me naa keke ye ya dīanu sōōwa ya ra tem kōsuku.

¹⁴ Yen dōma te, wasi kasanugiba kun maa kpē bu duka su.
Damgiba kun maa kpē bu ben dam dendi bu ka gāanu ko.
Meya tabu durō damgiba kun maa kpē bu ben wāaru
wōra.

¹⁵ Ten towoba kun maa kpē bu ka tii yina.
Be ba maa naasu sāu, ba n̄ kisiramō.
Meya maasōba kun maa kpē bu we ben dumin dugin
saabu.

¹⁶ Be ba sāa tabu durō damgibu be sōō dōma te,
ba koo ben tabu yānu kōwa bu duki su nōm dira.
Ne, Yinni Gusunōwa na yeni gerua.

Yinni Gusunon tōmbu

ba koo ben daa tusia

3

¹ I swaa dakio i nɔ ye nɛ, Yinni Gusunɔ na gerumɔ, bɛɛ Isireliba kpuron sɔ̄, bɛɛ be na yarama Egibitin di.

² Handunian bwesenu kpuro sɔ̄, bɛɛ tɔnawa na gɔsa. Yen sɔ̄na kon bɛɛ sɛɛyasia bɛɛn durum ye i kua kpuron sɔ̄.

Gusunɔ ù n gari gerua,

Gusunɔn sɔmɔ kun kpɛ̄

u nɔɔ mari

³ Tɔmbu yiru ba koo swaa wɔri sannu ba kun gina nɔɔsine?

⁴ Gbee sunɔ ga ra gbãre yakasɔ ga kun yaa mwe ro?

Gbee sunɔ buu ga ra kukiri gen kpin yerun di ga kun yaa wa ga dimɔ?

⁵ Gunɔ ga koo taa mwaara temɔ ba kun ye bɛri?

Taa ya koo se wɔllo gãanu kun ye kɛsie?

⁶ Ba ra tabun kɔba so wuuɔ wuugibu ba kun nande?

Kɛ̄siru garu ta ra koore wuuɔ n kun nen min di?

⁷ Aawo, na ku ra gãanu ganu ko na kun yè nen sɔmɔ sɔ̄wa.

⁸ Gbee sunɔ gà n gbãra, wara ku ra nande.

Nɛ, Yinni Gusunɔ nà n gari gerua, nen sɔmɔ wara kun yi kparamɔ.

Yinni Gusunɔ

u koo Samari sɛɛyasia

⁹ I Asidɔdu ka Egibitin tem sina kpaanugibu nɔɔgiru sueyo i nɛɛ,

bu mennama Samarin guunə,
kpa bu wa daa b̄eret̄ek̄e ka dam d̄oren̄aa
ye ya w̄aa ben suunu s̄o.

¹⁰ Ba ku ra k̄a bu gea ko.

Ma ba arumani guram̄o ka dam ka taki,
ba taasim̄o ben sina kpaan̄o.

¹¹ Yen s̄ōna kon de yib̄ereba bu na
bu tem m̄e tarusi, bu ben dam kpeerasia.
Kpa bu ben sina kpaanu k̄osuku.
N̄e, Yinni Gusun̄owa na yeni gerua.

Faaba ye ya ñ nuku dobu m̄o

¹² Wee ye na maa gerua. Na n̄e,
nge m̄e ȳaa kpar̄o u ra win sabenun sukum w̄ore gbee
sun̄on n̄on di,
nge m̄eya kon b̄e Isireliba w̄ora
b̄e be i na i s̄ō Samarīo kpin yee buranu s̄o.

Kir̄oba

¹³ I swaa dakio i n̄o
kpa i Yak̄obun bweseru kir̄o ko
i bu s̄ō ye n̄e Gusun̄o w̄ollu ka tem Yinni na gerua.

¹⁴ Na n̄e, sanam m̄e s̄o, kon Isireliba s̄eeyasia ben durum
s̄ō.

Kon Bet̄elin ȳaku turanu k̄osuku,
kpa nin k̄aanu nu b̄okira nu w̄oruku.

¹⁵ Kon b̄een dia mi i ra n w̄aa yam susurun saa ka puran
saa k̄osuku.

Kpa n b̄een sina kpaanu kam koosia
ni, ni ba buraru koosi ka suunu donnu,
ka sere dii gee ni nu tie.

N̄e, Yinni Gusun̄owa na yeni gerua.

4

¹ B̄e Samarin t̄on kur̄obu,
b̄e be i dim̄o i b̄oriam̄o nge Basanin naa gbiibi

yi yi wāa Samarin guurɔ,
 i wɔnwɔndobu dam dɔremɔ,
 i bwɛɛbwɛɛbu taki dimɔ,
 ma i beɛn durɔbu sɔɔmɔ bu ka tam na i nɔ.
 Tɛ, i swaa dakio i nɔ.

² Nɛ, Yinni Gusunɔ na bɔrumɔ ka nen tiin yɛsi dɛeraru na
 mɔ,
 wee saa ya sisi yɛ sɔɔ ba koo bɛɛ ka beɛn bibun bweseru
 kɔkɔnu sɔre bu gawa nge swɛɛ.

³ Beɛn baawure u koo yari kururun di
 kpa bu bɛɛ kuba sɔɔ yɛsan nɔm geu gia.
 Nɛ, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

Isireliban gɔru bɔbunu

⁴ Yinni Gusunɔ u nɛɛ,
 bɛɛ Isireliba, i doo yɔku yee ten mi Beteliɔ,
 kpa i n man torarimɔ.
 I doo Giligaliɔ,
 kpa i n man torarimɔ nge mɛn nɔɔ i ko kpɪ.
 I n beɛn yɔkunu mɔ bururu baatere,
 kpa i n ka beɛn kɛnu naamɔ sɔɔ ita ka sɔɔ ita.

⁵ I beɛn siarabun yɔkunu koowo ka pɛɛ ye ba seeyatia
 doke.
 Kpa i tɔmbu sɔ ma i kɛnu kua ka kɪru.
 Domi yera bɛɛ Isireliba i kɪru bo.
 Nɛ, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

Kirɔ ye ya kam kua

⁶ N wee na dera gɔɔra dua beɛn wuu marosu kpuro sɔɔ.
 Ma i dɪanu bia beɛn yenusu kpuro sɔɔ.
 Adama ka mɛ, i n̄ gɔsirame nen mi.
 Nɛ, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.
⁷ Na yina gura yu nɛ ye n tie suru ita bu ka dɪanu gɛ.
 Na dera gura ya na wusu gasun mi.
 Ma na n̄ wure yu nɛ gasun mi.
 Na dera ya na gbenu ganu sɔɔ.

Ma na ñ wure yu ne ganun mi.

Ma nu gbera.

⁸ Yera been wusu gasun tumbu ba da wuu gagun mi
bu ka nim wa bu na.

Adama ben nim naru ga ñ kpa.

Ka me, i ñ gōsirame nen mi.

Ne, Yinni Gusunowa na yeni gerua.

⁹ Na dera been dīanu kusenu kua,
ma twee yi na yi been gbean dīanu ka been dāa gbaanun
wurusu kpuro di.

Adama ka me, i ñ gōsirame ne Gusunō been Yinnin mi.

¹⁰ Na maa bee kēsi kēsi bararu sure nge me na kua Egibitiō.

Na dera ba been aluwaasiba go tabu sō.

Ma ba ben dumi mwera.

Na dera i been tōn be ba gun nuburu nua been sansaniō.

Adama ka me, i ñ gōsirame nen mi.

¹¹ Na bee sura na kāsuka nge Sodomu ka Gomara ye na
kam koosia.

Ma i kua nge dāa nō ge ba wuna dōon di.

Adama ka me, i ñ gōsirame ne, Yinni Gusunōn mi.

¹² Yen sōna bee Isireliba kon bee seeyasia.

Ñ n men na, i n sōru sāa i n ka ne Gusunō been Yinnin
siribu mara.

¹³ Domi nena na guunu mōma,

ma na woo taka kua.

Na ra nen bwisikunu tōnu giasie.

Na ra maa yam bururam gōsie yam wōkuru,

kpa na n sīimō guunu wōllō.

Nen yīsira Gusunō wōllu ka tem Yinni.

Isireliba, i de i gōru gōsia

5

¹ Bee Isireliba, i swaa dakio i nō gōw swīi yi na mō been
sō.

² Bɛɛ be i wərume temə nge wəndia be ba gu,
i ñ maa seemə.

Goo sari wi u koo bɛɛ seeya.

³ Domi Yinni Gusunə u gerua u nɛɛ,
bɛɛn wuu ge ga tabu durəbu nərəbu (1.000) mə,
bà n tabu da, təmbu wunəbuwa (100) ba koo wurama.
Ge ga maa tabu durəbu wunəbu mə,
təmbu wəkura ba koo tia.

I wurama Gusunən mi

n sere dākuru ko

⁴ Wee ye Yinni Gusunə u maa bɛɛ Isireliba sɔɔmə.
U nɛɛ; ñ n kī i n wāa, wiya i ko kasu.

⁵ I ku maa sāaru da Beteliə ka Giligaliə ka Beri Sebaə.
Domi u koo de bu Giligaligibu yoru mwɛeri.
Kpa bu Beteligibu kam koosia.

⁶⁻⁷ Bɛɛ be i ra gem gəsie weesu,
kpa i kun mu garisi gāanu,
i na wi, Yinni Gusunən mi,
kpa i wa i n wāa,
kpa u ku raa bɛɛ Isireliba wəri u mwa nge dɔɔ.
Kpa i goo bia Beteliə wi u koo dɔɔ wi go.

⁸ Yinni Gusunəwa u kperi bwese bweseka kua,
ma u yen baayere yi yen ayerə.
U ra yam wəkuru gəsie yam bururam.
Kpa u de sɔɔ sɔɔ gu tīra, gu gəsia wəkuru.
U ra nim wəkun nim menne,
kpa u mu yēkana tem kpuro sɔɔ.

⁹ Wiya u ra damgibun dam bue.
Kpa u de bu ben wusun gbāranu kəsuku.
Ka gem, win yīsira Yinni Gusunə.

¹⁰ Bɛɛ Isireliba, be ba bɛɛ sirimə dee dee,
i ra n bu tusa,
kpa i n ka wi u gem gerumə kōrua.

¹¹ I ra bwēɛbwēɛbu dam dərə,

i n ben gbean dīanu mwɛɛrimɔ ka dam.

Yen sɔ̄, i ñ sinamɔ bɛɛn dia sɔ̄
ye i bana ka kpee ni i dāka.

Mɛya i ñ maa bɛɛn resɛm ye i duuran bii duronun tam
nɔ̄rumɔ.

¹² Domi u bɛɛn toranu yɛ nu kpā,
u maa yɛ ma i durum kua too.

I gemgibu nɔ̄ni sɔ̄mɔ.

I nɔ̄m biran kɛ̄nu mwaamɔ.

Ma i yinamɔ bu s̄arobu ben gem wɛ siri yerɔ.

¹³ Sanam meni, sanam kɔ̄suma.

Yen sɔ̄, wi u laakari mɔ, wiya u ko n nɔ̄ maari.

¹⁴ I de i n gea mɔ̄ n kun mɔ̄ kɔ̄sa.

Kpa i wa i n wāa.

Nge mɛya Gusunɔ̄ wɔ̄llu ka tem Yinni u ko n ka bɛɛ wāa
nge mɛ i ra gere.

¹⁵ I kɔ̄sa tusio kpa i gea kīa.

I de gem mu siribu di siri yerɔ.

Sɔ̄rɔ̄kudo Gusunɔ̄, wɔ̄llu ka tem Yinni u koo bɛɛ Isireliban
tɔ̄n be ba tiara wɔ̄nwɔ̄ndu kua.

¹⁶ Yen sɔ̄, Gusunɔ̄ wɔ̄llu ka tem Yinni u gerua u nɛɛ,

tɔ̄mba koo gɔ̄ɔ̄ wuri ko yam kpuro,

kpa ba n sumɔ swɛɛ sɔ̄ɔ̄, ba n mɔ̄, wee, wee!

Ba koo gbaa wukobu sokuma bu gɔ̄ɔ̄ wooru sina,

kpa bu gɔ̄ɔ̄ swīgibu mennama.

¹⁷ Sanam mɛ u koo bɛɛ wɔ̄rima,

ka be ba wāa gberɔ̄ kpuro ba koo gɔ̄ɔ̄ swīwa.

Yinni Gusunɔ̄wa u yeni gerua.

Yinni Gusunɔ̄n siribun t̄ɔ̄ru

¹⁸ Bɔ̄ruroba bɛɛ be i Yinni Gusunɔ̄n siribun t̄ɔ̄ru mara.

Mba i yīiyɔ̄ i wa t̄ɔ̄ te sɔ̄ɔ̄.

I n yɛ ma ta ko n s̄awa yam wɔ̄kuru, n ñ mɔ̄ yam
bururam.

¹⁹ I ko i n s̄awa nge tɔ̄nu wi u gbee sunɔ̄ duka suurimɔ̄,
ma u ka yaa gɔ̄ba gaa yinna.

Ye u dua win dirɔ u gana nenua,
ma waa ya nùn dɔma.

²⁰ Yinni Gusunɔn tɔɔ te, ta sãawa yam wɔ̄kuru n ñ mɔ yam
bururam.

Ta tĩriwa niki niki, yam bururam sari.

Sãa te Yinni Gusunɔ u tusa

²¹ Yinni Gusunɔ u nɛɛ, u bɛɛn tɔɔ baka ni i ra nùn diiye
tusa.

U ñ mam maa kĩ u bɛɛn mɛnnɔsun woo nɔ.

²² Ì n nùn yãku dɔɔ mwaarugiru kua ka maa kɛnu,
u ku ra nu mwɛ.

Mɛya u ku ra maa bɛɛn siarabun yãkunu mɛɛri
ni i ra ko ka yaa sabe ni nu gum mɔ.

²³ I ka bɛɛn womusun wɔ̄kinu doonɔ win bɔkun di.

U ñ maa kĩ u bɛɛn mɔrɔkunun wurenu nɔ.

²⁴ Adama i de gem mu n wãa bɛɛn suunu sɔɔ,
mu n kokumɔ nge nim mɛ mu ku ra kpe.

²⁵ Bɛɛ Isireliba, i ka kua wɔ̄ɔ weeru gbaburu sɔɔ, i nùn
yãkunu ka kɛnu kuare nge mɛ? ²⁶ Bũu wi ba mɔ Sakutu wi
i garisi bɛɛn sunɔ ka sere kpera ye i sãamɔ i mɔ Kewani, i
nin bwãaroku ni i tii kua sɔɔre nge mɛ i sɔɔwa gisɔ? Bɛɛn
tii i yɛ ma i ñ koore mɛ.

²⁷ Yen sɔ̄, u koo de bu bɛɛ yoru mwɛɛri

bu ka da sere Damasin bera giɔ.

Wi, Gusunɔ wɔ̄llu ka tem Yinniwa u yeni gerua.

Ba koo Isireliba kpeerasia

6

¹ Bɔ̄ruroba bɛɛ be i wãa Siɔniɔ bɔ̄ri yendu sɔɔ,
ka bɛɛ be i sɔ̄ Samarin guurɔ ka toro sindu.

Ma i tamaa i sãa bwese te ta kpãaru bon wirugibu.

Ma Isireliba ba somiru mara bɛɛn min di.

² I doo Kalineɔ i wa.

Min di, kpa i da Hamatiɔ wuu bɔkɔ gen mi.

Kpa i sara i da Gatiō Filisitiban temō.
 Ben wuu si, su bɛɛ Isireliba ka Yudaban wusu gea tura?
 Ben tem mɛ, mu bɛɛn tem kpāaru tura?
³ Wee i ñ kī wahalan tōru tu bɛɛ naawa.
 Ma i sere tii daa kōsa gawemō.
 Ma ya bandu dii bɛɛn suunu sō.
⁴ Ma i kpī sau kpin yee buranu sō, ñ ba buraru kua ka
 suunu donnu.
 I tii yāa kpemminu ka naa kpemi yi yi gum mō gōsiamme
 gōsun di i temmō.
⁵ I mōrōkunu soomō i womusu mō bwisikunu sariru sō.
 Ma i tamaa i nin soberu yēwa nge Dafidi.
⁶ I tam nōrumō ka nōri bɛkɛ.
 I tii gum turaregim sawamō.
 Ma i ñ nuki sankire yèn sō bɛɛn bweseru ta koo kam ko.
⁷ Yen sōna ba koo gbi bu bɛɛ yoru mwɛeri bu ka doona
 kpa bɛɛn nuku dobun kuuki ka bɛɛn tōō baka dim mu kpe.

Samari ya koo kam ko

⁸ Gusunō wōllu ka tem Yinni u bōrua ka win tiin wāaru u
 nɛɛ,
 u ñ bɛɛ Isireliban tii suabu kī.
 U maa bɛɛn sina kpaanu tusa.
 U koo de bu Samari mwa ka ye ya wāa ye sō kpuro.
⁹ Tōmbu wōkuru bà n tie yenu gagu sō, ba koo gbiwa.
¹⁰ Goo ù n win tōnun goru sua yenun di u ka yara u dōō u
 dōō meni, u koo wi u wāa yenu sōōwō bikia u nɛɛ, goo maa
 tie u wāa ka wunɛ?
 Kpa yēro u nūn wisi u nɛɛ, goo sari.
 Kpa wini u nɛɛ, a mario. N ñ weenɛ su Gusunōn yīsiru
 sia saa yeni sō kpa u sun sīirema.
¹¹ Domi Yinni Gusunō u wooda yeni wē u nɛɛ,
 u koo yenusu kpuro kōsukuwa, bakasu ka piiminu.

Nasara kam

¹² Ba ra dumi yakie kpee saara wəllɔ?

Ba ra ka nɛɛ wuku mi?

Adama wee bɛɛ i gem gɔsia dɛɛ.

Ma i gea gɔsia gāa sosuranu.

¹³ Bɛɛ i nuku dobu mɔ̀ kam sɔɔ, ma i gerumɔ i mɔ̀, bɛɛn tiin dama i ka nasara wa. ¹⁴ Yen sɔna Gusunɔ wəllu ka tem Yinni u nɛɛ, u koo de bwese tukururu garu tu bɛɛ seesi. Kpa tu bɛɛ dam dɔre saa Hamatin duu yerun di sere n ka da nim toraɔ ye ya wāa gbaburun bera gia mi gāanu ku ra kpi.

Amosun kāsiru sɔɔ,

u twee wa yi tɛrie

7

¹ Wee ye Yinni Gusunɔ u dera na wa kāsiru sɔɔ. Tweeya u dera yi kɔwara dabi dabinu sanam mɛ yakasu kparam wee si sina boko u raa bɔɔra win yaa sabenun sɔ. ² Sanam mɛ yi tem min yaka si kpuro di, yera na nɛɛ, Yinni Gusunɔ, a suuru koowo. Amɔna Yakɔbun bweseru ta ko n ka wāa. Domi ta ñ maa dam mɔ.

³ Ma Yinni Gusunɔ u gɔru gɔsia kɔsa yen di. U nɛɛ, yeni ya ñ maa kooramɔ.

Amosu u maa dɔɔ wa

win kāsiru sɔɔ

⁴ Wee ye Yinni Gusunɔ u maa dera na wa kāsiru garu sɔɔ. U nɛɛ, u koo tɔmbu sɛɛyasia ka dɔɔ. Kpa u de dɔɔ wi, u nim mɛ mu wāa tem sɔɔwɔ gberasia kpa u Isireliban tem kpuro di. ⁵ Ma na nɛɛ, Yinni Gusunɔ, a ye yɔrasio. Amɔna Yakɔbun bweseru ta ko n ka wāa. Domi ta ñ dam mɔ.

⁶ Ma Yinni Gusunɔ u gɔru gɔsia kɔsa yen di u nɛɛ, yenin tii ya ñ maa kooramɔ.

Amosu u nifoo wa

win kāsiru sɔɔ

⁷ Wee ye na maa wa kāsiru garu sɔɔ. Na Yinni Gusunɔ wa u yɔ̄ ganaɔ ma u nifoo neni. ⁸ Ma u man bikia u nɛɛ, mba na waamɔ mi.

Na nùn wisa na nɛɛ, nifoo.

Ma u man sɔ̄ɔwa u nɛɛ, nifoowa kon ka nen tɔmbu Isireliba yĩire nge gana. Na ñ maa bu suuru kuamme.

⁹ Kon ben sikado Isakin bũu turanu kəsuku, kpa n Isirelin sãa yenu suriri, kpa n Yeroboamun bandu sura ka takobi n tu kpeerasia.

Amosu ka yãku kowo Amasia

¹⁰ Yera Amasia Betelin yãku kowo u Yeroboamu Isireliban sina boko gɔria u nɛɛ, wee Amosu u nun seesimɔ Isireliban suunu sɔɔ. Win gari yi u maa gerua mi, yi tɔmbu kpuro burisina. ¹¹ Domi u nɛɛ, wunɛ Yeroboamu, ba koo nun gowa tabu sɔɔ ka takobi. Kpa bu Isireliba yoru mwɛeri ben tem di bu ka da mi n toma.

¹² Yen biruwa Amasia u na Amosun mi, u nùn sɔ̄ɔwa u nɛɛ, Gusunɔn sɔmɔ wunɛ, a doo Yudan tem gia, kpa a n wunen gari yi m̀̀ mi, a ka wa a n dimɔ. ¹³ Adama a ku maa Gusunɔn gari gere Beteli mi, domi ya sãawa sina boko ka Isireliba kpuron sãa yeru.

¹⁴ Ma Amosu u nùn wisa u nɛɛ, na ñ sãa Gusunɔn sɔmɔ. Na ñ maa Gusunɔn sɔmɔn bɔ̄ɔ. Nɛ, yãa kparowa. Sikamɔrewa * na ra yewe. ¹⁵ Yera Yinni Gusunɔ u man gɔsa sanam mɛ na yãanu kparamɔ. U man sɔ̄ɔwa u nɛɛ, n doo n win tɔmbu Isireliba win gari sɔ̄. ¹⁶ Tɛ̄, a swaa dakio a Yinni Gusunɔn gari nɔ. Wunɛ Amasia, wunɛ wi a nɛɛ, n ku Isireliba Gusunɔn gari sɔ̄. ¹⁷ Wee ye Yinni Gusunɔ u gerua. U nɛɛ,

* 7:14 sikamɔre - Ya sãa dãa tèn binu ba ra di.

wunen kuro u koo sakararu ko wuu soɔ,
 kpa bu wunen bibu go tabu soɔ,
 kpa bu wunen gberu bonu ko,
 domi wunen tii kaa gbi tem tukumɔ mi n toma,
 mi ba koo ka Isireliba da bu yoru di.

Amosu u bireru wa win

kāsiru soɔ ta dāa marum yiba

8

¹ Wee ye Yinni Gusunɔ u maa man sɔɔsi kāsini teni soɔ. Na dāa marum wa bireru soɔ me mu ye. ² Ma Yinni Gusunɔ u nɛɛ, mba na waamɔ mi.

Na nūn wisa na nɛɛ, dāa maruma na wa me mu ye.

Yera u maa man sɔɔwa u nɛɛ,
 saa ya tura u ka win tambu Isireliba seeyasia.

U ŋ maa bu suuru kuammɛ.

³ U maa nɛɛ, yen tɔɔ te,
 sina kpaarun womusu koo gɔsia nuku sankiranun
 womusu.

Kpa tən dabinun gonu nu n terie baama.

Kpa yam mu n maari sɔɔ sɔɔ.

Ba koo Isireliba seeyasia

⁴ Yinni Gusunɔ u nɛɛ,
 i swaa dakio bɛɛ be i sārɔbu dam dɔremɔ.

Ma i bwɛɛbwɛɛbu kam koosiamɔ.

⁵ I mɔ, domma suru kpaon tɔɔ bakara koo kpe.

Kpa su wa su besen alikama dɔra.

Domma tɔɔ wɛrarugira koo kpe,

kpa su wa su besen biranu wukia.

Sa ko sakaku kawa,

kpa su yen gobi sosi.

Sa ko kilo gɔsia su ka tambu gbɛni.

Kpa su doo sīinu dɔra.

⁶ Sa ko wɔnwɔndobu dwe ka gobi,

kpa su s̄arobu ka baranun gobi k̄asina.

⁷ Ne, Yinni Gusunə, na b̄r̄ua ka nen tiin ȳisiru na nee,
na ñ bee Isireliba k̄sa ye i kua duarimə.

⁸ Been tem mu koo ȳiri,

kpa bee nen t̄ambu i n ḡə wooru s̄.

Tem me kpuro mu koo kuke

kpa mu sure nge Egibitin daarun nim.

⁹ Yen t̄ə te, ne, Yinni Gusunə kon de s̄ə u du s̄ə s̄ə
gb̄ara

kpa yam mu t̄ira.

¹⁰ Kon been t̄ə bakanu ḡasia nuku sankiranu,

kpa been womusu su n s̄a weeweenu.

Kpa been baawure u saakiba doke u n wii p̄əru pote nuku
sankiranun s̄.

Kon de t̄ambu ba n nuki sankire tem me s̄ə

nge be ba ben bii teereru bie.

T̄ə te, ta ko n s̄awa n̄ni sw̄aarugiru.

¹¹ Wee ye ne, Yinni Gusunə na gerua.

Na nee, kon de ḡəru tu du tem me s̄ə.

N ñ mə d̄ianun ḡəru, n ñ maa mə nim n̄ru.

Adama nen garin ḡəru ka yin nim n̄ruwa i ko i n mə.

¹² I ko i n yarinewa saa s̄ə ȳesan n̄m d̄waru gian di n ka
da s̄ə duu yerə,

saa maa s̄ə ȳesan n̄m geu gian di n ka da s̄ə yari yerə,

i n b̄osu baama, i n kasu i nen gari n̄.

Adama i ñ wasi i yi n̄.

¹³ Saa ye s̄ə, been w̄andia bur̄bu ka been aluwaasiba ba
koo gbi nim n̄run saabu.

¹⁴ Be ba b̄rumə ka Samarigibun b̄nun ȳisiru ba m̄,

ka b̄u wi u w̄a Danuən w̄aru,

ñ kun me ka s̄a te ba m̄ Beri Seba,

be kpurowa kon de bu w̄ruku,

kpa bu kpana bu se.

*Yinni Gusunə**u koo təmbu siri*

9

¹ Amos, u Yinni Gusunə wa u yǝ sǝa yerun yǝku yerə.
 Ma u nùn sǝəwa u nɛɛ, u sǝa yerun gbereba soowo saa ben
 wəllun di kpa tem mu diiri,
 kpa bu wəruku bu tən be ba wǝa mi kpuron winu kəsuku.
 Kpa wi, Yinni Gusunə u de bu be ba tie go tabu sǝə ka
 takobi.

Baa ben goo kun kpɛ u kisira u doona.

² Baa bə n kukua gərɪə, win nəmu ga koo bu yarama.
 Baa bə n yəəwa wəllə, u koo bu sarasiama.

³ Bə n da ba kukua guu te ba mǝ Kaamelin wii kpiirə, u
 koo bu kasu,
 kpa u bu mwa.

Bə n numa nim wǝkun sǝəwə,
 u koo de waa baka yu bu dwɛɛ migum.

⁴ Ben yiberɛba bə n maa bu yoru mwɛɛra,
 u koo de yiberɛ be, bu bu go ka takobi.
 U ko n bu nənɪ girariwa,
 kpa u bu kǝsa kua, n n mǝ gea.

⁵ Ma Amos u nɛɛ,
 Gusunə wəllu ka tem Yinni u tem baba,
 ma mu kəsikira.
 Ma men təmbu kpuro ba gəə wooru sǝ.
 Mɛ kpuro mu kukumə,
 ma mu suremə
 nge Egibitin daa baka te ba mǝ Nilun nim.

⁶ U win wǝa yeru bana wəllə,
 ma u dera wəlla kua tem girum kpɛɛru.
 U nim wǝkun nim menna,
 ma u mu yɛka tem sǝə.
 Win yǝsira Yinni Gusunə.

Taaregibun siribu

⁷ Yinni Gusunɔ u maa nɛɛ,
bɛɛ Isireliba, i ñ Etiopigibu kere nen nɔni sɔɔ.

Geema, na bɛɛ yara Egibitin tem di.

Adama na maa Filisitiba yara Kafitorin di.

Ma na maa Sirigibu yara Kirin di.

⁸ Wee, nɛ, Yinni Gusunɔ na Isireliban bandu nɔni girari,
domi ta tɔra.

Kon tu kpeerasiawa handunia sɔɔ.

Adama n ñ mɔ Isireliba kpurowa kon kpeerasia.

Nɛ, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

⁹ Wee, kon nen woodaba wɛ̃,

kpa n Isireliba sɛ̃ire

bwese tukunun suunu sɔɔ

nge mɛ ba ra dobi sɛ̃ire,

baa yen bin teeru ta kun ka wɔra.

¹⁰ Nɛn tɔn be ba durum mɔ̀,

ma ba gerumɔ ba mɔ̀,

na ñ bu nɔni swāaru suremɔ,

ba koo be kpuro gowa tabu sɔɔ.

Isireliban tem koo wurama

nge yellu

¹¹ Tɔ̃ru gara sisi tɛ sɔɔ kon Dafidin bandu seeya

te ta sãa nge yenu ge ga bansu kua.

Kon tu sɔmɛ, kpa tu se tu wurama nge yellu.

¹² Kpa bu wa bu Edɔmuban tem ka bwese tuku ni nu raa
man sãamɔn tem mwa.

Nɛ, Yinni Gusunɔwa kon yeni ko.

¹³ Wee saa ya sisi yɛ sɔɔ bɔ n gã, n ñ tɛɛmɔ bu ka kparam
duure.

Bɔ n resem duura, n ñ tɛɛmɔ bu ka ye gama.

Baa ka guunu wɔllɔ resem ya koo kpiwa

ya n tɛrie bu ka tam ko.

¹⁴ Kon nen tɔmbu Isireliba yakia yorun di.

Kpa bu wure bu wuu si su raa bansu kua seeya
bu sina mi.

Ba koo resamba duure,
kpa bu yen tam nɔ.

Ba koo dāa gbaanu ko,
kpa bu yen marum di.

¹⁵ Kon den bu girawa n sire dim dim nge dāa,

ba n wāa ben temɔ mɛ na bu wɛ mi.

Goo kun maa bu wukamɔ mɛ sɔɔn di.

Nɛ, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

Bibeli Gusunɔn Gari

The Holy Bible in the Baatonum language of Benin, also called the Bariba language

copyright © 2013 SIM

Language: Bariba (Baatonum)

Translation by: SIM International

Bariba, Bibeli Gusunɔn Gari

This translation, published by the UEED/SIM au Benin, was published in 1996.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at SIM, BP 15, Parakou, Benin.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 27 Sep 2019 from source files dated 26 Jun 2019

00601790-b883-5da1-83f2-d05a7fa289a8